

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. gruodžio 15 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), Donato Šerno ir Agnės Tikniūtės (pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal pareiškėjos S. P. kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutarties civilinėje byloje peržiūrėjimo pagal pareiškėjos S. P. prašymą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje pagal ieškovo J. V. ieškinį atsakovei S. P. dėl skolos ir palūkanų priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių proceso atnaujinimą, kai teismo procesiniame sprendime padaryta aiški teisės normos taikymo klaida – procesinių dokumentų įteikimo pareiškėjui tvarkos pažeidimas, aiškinimo ir taikymo.
2. Plungės apylinkės teisme 2022 m. rugpjūčio 30 d. priimtas sprendimas už akių civilinėje byloje Nr. e2-2702-973/2022 (toliau – ir Byla), kuriuo ieškovo J. V. ieškinys atsakovei S. P. buvo tenkintas ir iš S. P. J. V. naudai priteista 4478,26 Eur skola, 5 procentų dydžio metinės palūkanos nuo priteistos 4478,26 Eur sumos nuo bylos iškėlimo teisme, t. y. nuo 2022 m. birželio 14 d., iki teismo sprendimo visiško įvykdymo bei 901 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Sprendimas už akių įsiteisėjo 2022 m. rugsėjo 20 d.
3. Plungės apylinkės teisme 2023 m. sausio 6 d. gautas pareiškėjos S. P. prašymas atnaujinti procesą Byloje. Pareiškėja paaiškino, kad 2022 m. spalio 13 d. iš antstolio gavo laišką, kuriuo buvo informuota apie vykdomosios bylos vykdymą. Dėl to ji kreipėsi į advokatų kontorą ir, susipažinusi su Byla, sužinojo, kad jos atžvilgiu buvo priimtas teismo sprendimas už akių. Pareiškėja paaiškino, kad jau daugiau kaip tryliką metų gyvena Jungtinėje Karalystėje; ieškovas jos gyvenamąją vietą nurodė L. G. (pareiškėjos močiutės) adresu (*duomenys neskelbtini*), nors žinojo, kad ji šiuo adresu negyvena ir ten niekada nebuvo deklaravusi savo gyvenamosios vietos. Teismui nepavykus pareiškėjai įteikti procesinių dokumentų, šie jai įteikti 2022 m. liepos 11 d. viešo paskelbimo būdu, tačiau su teismo paskelbtu pranešimu S. P. nesusipažino, apie ieškinio priėmimą teisme nesužinojo. Apie jau išnagrinėtą Bylą jai tapo žinoma tik 2022 m. spalio 13 d., kai elektroniniu paštu gavo antstolio dokumentus, todėl ji nepraleido įstatymo nustatyto 3 mėnesių termino prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti, nes šis terminas turėjo sueiti tik 2023 m. sausio 13 d.
4. Pareiškėja nurodė, kad L. G. palikimo priėmimo diena buvo 2021 m. gruodžio 31 d., kai pareiškėjai buvo išduotas paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimas. Ieškovas ieškinį dėl skolos priteisimo iš pareiškėjos pateikė teismui 2022 m. birželio 14 d., praėjus 6 mėnesiams nuo palikimo priėmimo dienos, t. y. praleidęs įstatymu nustatytą 3 mėnesių terminą kreditoriaus reikalavimui pareikšti. Ieškovas neprašė teismo atnaujinti praleistą terminą, o teismas, atsižvelgdamas į taikytamas civilinio proceso normas, pažeisdamas pareiškėjos teisių apsaugos principą, priėmė neteisėtą sprendimą Byloje, kurios negalėjo nagrinėti, nes nebuvo išspręstas klausimas dėl termino kreiptis į teismą atnaujinimo.
5. Pareiškėja paaiškino, kad ieškovas teismui buvo pateikęs įgaliojimą, patvirtintą notarine tvarka, kuriuo L. G. ieškovui buvo suteikusi įgaliojimus veikti jos vardu atgaunant nuosavybės teises į žemes. Tačiau ieškovas sąmoningai nutylėjo, kad L. G., be šio įgaliojimo, jam buvo išdavusi dar du įgaliojimus veikti jos vardu. Pareiškėja teigė, jog pastarieji įgaliojimai laikytini naujais įrodymais, ir preziumavo, kad L. G., suteikdama įgaliojimus ieškovui gauti pinigų iš jai priklausančių kredito įstaigos sąskaitų, šiuos pinigus sumokėjo ieškovui kaip atlygį už suteiktas paslaugas ir padengė ieškovo patirtas išlaidas, susijusias su nuosavybės teisių atkūrimu. Pinigų išmokėjimo iš sąskaitos datos artimos ieškovo pateiktų į Bylą sąskaitų išrašymo datoms, be kita ko, pinigai buvo paimami tą pačią dieną, kaip ir buvo išduodami įgaliojimais. Įgaliojimuose L. G. suteikė teisę ieškovui jos vardu tvarkyti visus reikalus, susijusius su nuosavybės teisių atkūrimu, ir nurodydama sumas griežtai apibrėžė, kiek pinigų jos vardu ieškovas gali išgryninti. Pagal Palangos kredito unijos 2022 m. gruodžio 13 d. pateiktą informaciją, ieškovui iš L. G. sąskaitos iš viso buvo išmokėta 10 631,80 Eur, o ne 7000 Eur, kaip nurodyta įgaliojimuose.
6. Pareiškėja atnaujinti procesą prašė pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 366 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 9 punktus.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

7. Plungės apylinkės teismas 2023 m. vasario 2 d. nutartimi pareiškėjos S. P. prašymą atmetė – atsisakė atnaujinti procesą Byloje ir iš pareiškėjos ieškovo J. V. naudai priteisė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

8. Teismas nustatė, kad 2022 m. birželio 14 d. buvo gautas ieškovo ieškinys pareiškėjai. Procesiniai dokumentai pareiškėjai buvo siųsti ieškovo nurodytu jos gyvenamosios vietos adresu (*duomenys neskelbtini*), tačiau grįžo į teismą neįteikti. Teismas 2022 m. liepos 11 d. pareiškėjai procesinius dokumentus įteikė viešo paskelbimo būdu. Per teismo nustatytą terminą nesulaukus atsiliepimo į ieškinį, Byloje buvo priimtas sprendimas už akių, ieškinys buvo tenkintas. Teismas sprendimą už akių motyvavo tuo, kad ieškovas pateikė rašytinius įrodymus, kurie patvirtino jo patirtus nuostolius. Kadangi L. G. mirė, o jos palikinę priėmė pareiškėja, ji tapo ieškovo skolininke. S. P. atsiliepimo į ieškinį ar priešpriešinių įrodymų, patvirtinančių tinkamą jos prievolių vykdymą ar nugincijančių šių prievolių atsiradimą, teismui nepateikė, o Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtino, kad pareiškėja ieškovui yra skolinga. Sprendimas už akių įsiteisėjo 2022 m. rugsėjo 20 d. Be to, antstolis Zenas Zenkevičius 2022 m. spalio 12 d. nurodymu priverstinai nurašyti lėšas nurodė iš pareiškėjos priverstinai nurašyti 6149,57 Eur. Iš S. P. banko sąskaitos išrašo matyti, kad minėtą sumą antstolis nurašė.
9. Teismas, įvertinęs byloje esančius rašytinius duomenis, Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) esančius duomenis, padarė išvadą, kad ieškovei šioje byloje esantys procesiniai dokumentai buvo siųsti jos močiutės gyvenamosios vietos adresu. Nors, kaip teigia pareiškėja, ji ten negyvena, tačiau, anksčiau bendraudama su močiute L. G., negalėjo nežinoti, jog vyksta su ja susiję teisminiai procesai. Teismas atkreipė dėmesį, kad 2022 m. liepos 11 d. Byloje priimta nutartis procesinius dokumentus atsakovei (pareiškėjai) įteikti viešo paskelbimo būdu, jie buvo įteikti 2022 m. liepos 12 d.; šis įteikimas pagal CPK 130 straipsnį laikytinas tinkamu. 2022 m. rugsėjo 28 d. antstolis Z. Zenkevičius vykdomojusius dokumentus S.P. taip pat įteikė viešo paskelbimo būdu specialiaame interneto tinklalapyje. Teismas konstatavo, kad S. P. apie vykstantį procesą turėjo ir galėjo žinoti jau 2022 m. liepos 12 d. arba 2022 m. rugsėjo 28 d., tačiau ne nuo tada, kai iš jos sąskaitos buvo nurašyti pinigai.
10. Teismas vertino, ar egzistuoja visos proceso atnaujinimo sąlygos: 1) įsiteisėjęs teismo sprendimas (įsakymas) turi pažeisti pareiškėjo teises ir įstatymo saugomus interesus; 2) pareiškėjas su prašymu dėl proceso atnaujinimo į teismą turėjo kreiptis per įstatymo nustatytą 3 mėnesių terminą nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą; 3) prie prašymo turi būti pateikti įrodymai ir byloje esantys įrodymai, pagrindžiantys proceso atnaujinimo pagrindo buvimą (CPK 368 straipsnis, 369 straipsnio 2 dalis). Teismas konstatavo, jog pareiškėja kreipėsi į teismą praleisdama įstatymo nustatytą 3 mėnesių terminą nuo tos dienos, kai ji sužinojo ar turėjo sužinoti apie aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą, ir neprašė šio termino atnaujinti, todėl pareiškėjos prašymas atmetinas kaip nepagrįstas.
11. Klaipėdos apygardos teismas 2023 m. balandžio 6 d. nutartimi Plungės apylinkės teismo 2023 m. vasario 2 d. nutartį paliko nepakeistą.
12. Apeliacinės instancijos teismas patikrino Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) duomenis civilinėje byloje Nr. e2-38-588/2022 ir nustatė, kad bendraieškio J. V. ieškinys bendraatsakovei S. P. šioje byloje teisme gautas 2020 m. kovo 12 d. Iš civilinės bylos Nr. e2-38-588/2022 duomenų teismas nustatė, kad 2021 m. gruodžio 31 d. paveldėjimo teisės liudijimas teismui buvo pateiktas 2022 m. balandžio 4 d. Tuo tarpu Byloje ieškinys dėl skolos ir palūkanų priteisimo teismui buvo pateiktas 2022 m. birželio 14 d. Todėl apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, jog procesinis terminas ieškiniumi pateikti nebuvo praleistas. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad procesiniai terminai ieškiniumi paduoti skaičiuotini ne nuo to momento, kai pareiškėja priėmė L. G. palikinę ar kai ji savo vardu įregistravo Nekilnojamojo turto registre, o nuo to momento, kai apie tai turėjo (galėjo) sužinoti ieškovas. Ieškovas apie šį faktą sužinojo 2022 m. balandžio 4 d., kai į civilinę bylą Nr. e2-38-588/2022 buvo pateiktas 2021 m. gruodžio 31 d. paveldėjimo teisės liudijimas.
13. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad 2022 m. birželio 21 d. teismas pareiškėjai nustatė 20 dienų terminą atsiliepimui į 2022 m. birželio 14 d. ieškovo pareikštą ieškinį pateikti. 2022 m. liepos 8 d. procesiniai dokumentai, siųsti adresu (*duomenys neskelbtini*), grįžo pareiškėjai neįteikti. Iš 2022 m. liepos 8 d. Valstybinio socialinio draudimo Fondo vadybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išrašo teismas nustatė, kad duomenų apie pareiškėjos darbovietę „Sodros“ informacinėje sistemoje nėra. 2022 m. liepos 11 d. teismas viešo paskelbimo būdu įteikė S. P. ieškovo J. V. ieškinio nuorašą Byloje bei teismo pranešimą ir nustatė 14 dienų terminą atsiliepimui pateikti. Nors, kaip nurodo pareiškėja, ji yra viešai deklaravusi savo išvykimą į Jungtinę Karalystę, apeliacinės instancijos teismas vertino, kad jei pirmosios instancijos teismas ir būtų patikrinęs VĮ Registrų centro Gyventojų registro duomenis, ir būtų tai nustatęs, jis būtų tik konstatavęs faktą, jog pareiškėja nuo minėtos datos yra išvykusi į užsienį. Pareiškėja gyvenamosios vietos adresu Jungtinėje Karalystėje VĮ Registrų centro Gyventojų registre nėra nurodžiusi. Todėl apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas nebūtų galėjęs įteikti atsakovei procesinių dokumentų per kurjerį ar kitu kontaktiniu būdu, kadangi jos gyvenamosios vietos adresas Jungtinėje Karalystėje iš esmės nebuvo žinomas. Be to, pareiškėjos atžvilgiu buvo atliekami ir kiti veiksmai, siekiant ją informuoti apie procesą, – 2022 m. rugsėjo 28 d. antstolis Z. Zenkevičius vykdomojusius dokumentus atsakovei taip pat įteikė viešo paskelbimo būdu specialiaame interneto tinklalapyje, todėl atsakovė apie vykstantį procesą turėjo ir galėjo žinoti jau nuo 2022 m. liepos 12 d. arba 2022 m. rugsėjo 28 d.
14. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, jog ieškovui nepageidaujant ir neprašius dokumentus pareiškėjai įteikti per antstolį ar kad byloje būtų paskirtas kuratorius, procesiniai dokumentai jai buvo įteikti nepažeidžiant proceso teisės normų (CPK 122 straipsnio 1 dalis, 124 straipsnio 4 dalis, 130 straipsnis). Taigi, pareiškėjai procesiniai dokumentai buvo įteikti tinkamai.
15. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad procesas gali būti atnaujinamas tik esant visoms proceso atnaujinimo sąlygoms; kadangi pareiškėja kreipėsi į pirmosios instancijos teismą praleisdama įstatymo nustatytą 3 mėnesių terminą nuo tos dienos, kai ji sužinojo ar turėjo sužinoti apie aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą, ir šio termino atnaujinti neprašė, todėl pirmosios instancijos teismas pareiškėjos prašymo dėl proceso atnaujinimo Byloje netenkino pagrįstai.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

16. Kasaciniu skundu pareiškėja prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – pareiškėjos prašymą dėl proceso atnaujinimo Byloje tenkinti, priteisti pareiškėjai iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 16.1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai neteisingai vertino, kad būtent pareiškėjos informavimas apie priimtus procesinius sprendimus yra ta aplinkybė, kuri laikytina pagrindu paduoti prašymą dėl proceso atnaujinimo. Teismų nurodytos datos, nuo kurių turėtų būti skaičiuojamas trijų mėnesių terminas prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti, labiau sietinos su kitu procesiniu veiksmu – prašymo atnaujinti terminą pareiškimui dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo paduoti pateikimu. Pagal CPK 287 straipsnio 1 dalį, šalis, dėl kurios priimtas sprendimas už akių, turi teisę per dvidešimt dienų nuo šio sprendimo priėmimo dienos paduoti sprendimą už akių priėmusiam teismui pareikimą dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo. Šis terminas gali būti atnaujintas, jeigu teismas pripažįsta, kad jis praleistas dėl svarbių priežasčių. Prašymas atnaujinti praleistą pareikimo padavimo terminą negali būti paduotas, jeigu praėjo daugiau kaip trys mėnesiai nuo sprendimo už akių priėmimo dienos.
  - 16.2. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai neteisingai nustatė naujai paašikėjusių aplinkybių momentą, todėl netinkamai taikė ir aiškino CPK 368 straipsnio 1 dalį. Pareiškėja apie naujai paašikėjusias aplinkybes, sudarančias pagrindą atnaujinti procesą, sužinojo 2022 m. gruodžio 13 d., kai buvo gautas atsakymas iš Palangos kredito unijos, todėl trijų mėnesių terminas prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti turėjo pasibaigti 2023 m. kovo 13 d. Pareiškėja su prašymu dėl proceso atnaujinimo į teismą kreipėsi 2023 m. sausio 6 d., nepraleidusi trijų mėnesių termino, nustatyto CPK 368 straipsnio 1 dalyje.

- 16.3. Pareiškėja apie priverstinį teismo sprendimo vykdymą sužinojo ne antstoliui viešai paskelbus apie priverstinį jo vykdymą internete, kadangi ši informacija, nors ir laikoma vieša, nėra lengvai prieinama, o tik tada, kai buvo atlikti aktyvūs veiksmai – iešų iš sąskaitos nurašymas. Tik gavusi šią informaciją pareiškėja pradėjo aiškintis, kokių pagrindų lėšos iš sąskaitos buvo nurašytos.
- 16.4. Pareiškėja negalėjo pasinaudoti savo procesinėmis teisėmis, nes teismai pažeidė CPK 123 straipsnio 3 dalyje nustatytą procesinių dokumentų įteikimo tvarką. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja yra įvykdžiusi įstatymu nustatytą pareigą deklaruoti išvykimą iš gyvenamosios vietos ir 2015 m. sausio 19 d. yra deklaravusi išvykimą į Jungtinę Karalystę, teismai galėjo įpareigoti ieškovą patikslinti pareiškėjos gyvenamosios vietos adresą arba savo iniciatyva kreiptis į ambasadą, prašant suteikti informaciją apie tikslią pareiškėjos gyvenamąją vietą. Byloje buvo nustatyta, kad pareiškėja priėmė L. G. palikimą, vadinasi, paveldėjimo byla tvarkantis notaras turėjo pareiškėjos kontaktus, kuriais su pareiškėja galėjo susisiekti ir teismai, be kita ko, antstolio dokumentus pareiškėja gavo el. paštu, todėl ir teismai turėjo visas galimybes dokumentus pareiškėjai įteikti el. paštu. Tačiau teismai papildomos informacijos apie pareiškėjos buvimo vietą nerinko, tai atlikti ieškovo neįpareigojo, pasinaudojo fiktyviu procesinių dokumentų įteikimu ir netaikė CPK 123 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto 30 dienų termino. Kadangi pareiškėjos faktinės gyvenamosios vietos ir registruotos gyvenamosios vietos adresai nesutapo, procesiniai dokumentai negalėjo būti įteikiami pareiškėjai tik vieną kartą.
- 16.5. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų sprendimai prieštarauja kasacinio teismo formuojamai praktikai, teismai nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 17 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-259-943/2022 esančiais išaiškinimais.
17. Atsiliepimu į kasacinį skundą ieškovas prašo pareiškėjos kasacinio skundo netenkinti. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:
- 17.1. Pareiškėja neįrodė, kad ji buvo pakankamai apdairi ir rūpestinga, rūpinosi savo močiute ir paveldėtu turtu. L. G. mirė 2021 m. gruodžio 26 d. 2022 m. liepos 26 d. pareiškėjai buvo išduotas paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimas, jo pagrindu ji paveldėjo visą L. G. turtą. Pareiškėja dalyvavo laidotuvėse, tvarkė palikimo priėmimo klausimus. Tai įrodo, kad nuo 2021 m. gruodžio iki 2022 m. liepos 22 d. ji turėjo galimybę susipažinti su paveldimu turtu, teismų pranešimais ir kita korespondencija, išsiaiškinti, ar paveldimas turtas nėra su skolomis. Pareiškėja turėjo žinoti apie 2022 m. birželio 14 d. ieškovo inicijuotą teisminį procesą, nes į L. G. butą, kuriame buvo laikinai apsigyvenusi ir pareiškėja, buvo siunčiamas teismo pranešimas su siūlymu pateikti atsiliepimą į ieškinį ir internete vyko viešas procesinių dokumentų įteikimas kaip tik tuo metu, kai pareiškėja Lietuvoje sprendė L. G. turto paveldėjimo klausimus (2022 m. liepos mėn.).
- 17.2. Jei pareiškėja būtų pripažinusi, kad ji praleido įstatymo nustatytą 3 mėnesių terminą prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti, jos nurodyta aplinkybė (gyvenimas užsienyje) galėjo būti teismo pripažinta svarbia priežastimi šį terminą atnaujinti (CPK 287 straipsnio 1 dalis). Tačiau atsakovė šio termino atnaujinti neprašė, o teismai neturėjo nei faktinio, nei teisinio pagrindo be tokio pareiškėjos prašymo terminą atnaujinti. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymas neįtvirtina kitokios procesinių dokumentų įteikimo tvarkos, nėra pagrindo CPK 123 straipsnio 3 dalies arba 368 straipsnio 1 dalies nuostatas aiškinti plačiai ar kitaip, nei jos yra suformuluotos pačiame įstatyme. Taigi, tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai teisingai vertino faktines aplinkybes ir tinkamai pritaikė bei aiškino CPK 123 straipsnio 3 dalies ir 368 straipsnio 1 dalies nuostatas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl proceso atnaujinimo instituto paskirties ir CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punkte nustatyto pagrindo atnaujinti procesą aiškinimo ir taikymo nagrinėjamu atveju

18. CPK 365 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bylos, užbaigtos nagrinėti dėl ginčo esmės įsiteisėjusiu teismo sprendimu (nutartimi, įsakymu ar nutarimu), procesas gali būti atnaujintas CPK III dalies XVIII skyje nustatytais pagrindais ir tvarka. Pagal CPK 368 straipsnio 1, 2 dalių nuostatas, prašymas atnaujinti procesą gali būti pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią jį pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą; tačiau prašymas atnaujinti procesą negali būti teikiamas, jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip penkeri metai, išskyrus šio kodekso 366 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus atvejus.
19. Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT), pasisakydamas dėl proceso atnaujinimo civilinėse ir komercinėse bylose santykio su Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 1 dalyje garantuojama teise į teisingą bylos nagrinėjimą, akcentuoja teisinio apibrėžtumo principą. Remiantis šiuo principu, jokia proceso šalis neturėtų teisės siekti atnaujinti procesą tik dėl naujo bylos nagrinėjimo ir naujo sprendimo priėmimo. Nukrypimas nuo šio principo galimas tik esminėms klaidoms taisyti, esant svarbioms ir įtikinamoms aplinkybėms (EŽTT 1999 m. spalio 28 d. sprendimas byloje *Brumarescu prieš Rumuniją*, peticijos Nr. 28342/95; 2002 m. liepos 25 d. sprendimas byloje *Sovtransavto Holding prieš Ukrainą*, peticijos Nr. 48553/99; 2007 m. kovo 1 d. sprendimas byloje *Sypchenko prieš Rusiją*, peticijos Nr. 38368/04; 2007 m. kovo 15 d. sprendimas byloje *Volkov prieš Rusiją*, peticijos Nr. 8564/02).
20. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje proceso atnaujinimo institutas vertinamas kaip išskirtinis būdas peržiūrėti įsiteisėjusius teismų sprendimus. Jį galima taikyti tik konstatavus bent vieną iš CPK 366 straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų, kurių sąrašas yra baigtinis. Šie proceso atnaujinimo pagrindai turi būti taikomi neformaliai bei laikantis teisinio apibrėžtumo principo, todėl proceso atnaujinimas yra galimas tik esminėms klaidoms taisyti, esant svarbioms ir įtikinamoms aplinkybėms. Proceso atnaujinimas neturi būti priemonė dar kartą pabandyti išspręsti ginčą savo naudai ar vilkinti priimtų teismų sprendimų vykdymą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. spalio 30 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-468/2014 ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką, 2022 m. lapkričio 17 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-259-943/2022 26 punktą).
21. Kasacinio teismo ne kartą pažymėta, kad, pagal CPK 370 straipsnio 3 dalį teismas, teismo posėdyje nagrinėdamas prašymą atnaujinti procesą, patikrina, ar prašymas paduotas nepažeidus CPK 368 straipsnyje nustatyto termino ir ar jis pagrįstas CPK 366 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais pagrindais.

22. Ginčui aktualaus CPK 366 straipsnio, reglamentuojančio proceso atnaujinimo pagrindus, 1 dalies 9 punkte nustatyta, kad procesas gali būti atnaujinamas, jeigu pirmosios instancijos teismo sprendime (nutartyje, įsakyme ar nutarime) yra padaryta aiški teisės normos taikymo klaida, kuri galėjo turėti įtakos priimant neteisėtą sprendimą (nutartį, įsakymą ar nutarimą), ir sprendimas (nutartis, įsakymas ar nutarimas) nebuvo peržiūrėtas apeliacine tvarka.

Dėl aiškios ir esminės teisės normos taikymo klaidos – procesinių dokumentų įteikimo tvarkos pažeidimo

23. Tai, kokia teisės normos taikymo klaida kvalifikuotina kaip aiški pagal CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punktą, įstatyme neatskleista, ši sąvoka vertinamoji. Klaida turi būti ne tik aiški, bet ir esminė, t. y. tokia, kuri daro sprendimą (nutartį) neteisėtą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 21 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-121/2011 ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką). Teismo padaryta teisės normos taikymo klaida yra aiški, jei netaikyta konkrečioje teisės normoje esanti vienareikšmė nuostata ar nenustatytos jai taikyti svarbios bylos aplinkybės, netaikyta imperatyvioji teisės norma, netinkamai aiškintas vienareikšmiškos teisės normos turinys; neginčijamai neprotingai įvertintos aplinkybės ir panašūs atvejai (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. vasario 13 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-31-916/2015; 2018 m. spalio 26 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-392-969/2018 19 punktą, 2021 m. vasario 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-10-378/2021 28 punktą).
24. Šioje byloje pareiškėjos prašymas atnaujinti procesą CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytu pagrindu, t. y. tuo, kad teismas padarė aiškią teisės normos taikymo klaidą, grindžiamas tuo, kad teismas netinkamai pritaikė CPK 117–132 straipsnių nuostatas, reglamentuojančias procesinių dokumentų įteikimą, todėl pareiškėja nebuvo laiku informuota apie bylą ir negalėjo įgyvendinti savo teisės į teisminę gynybą. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad procesinių dokumentų įteikimo pareiškėjai tvarkos pažeidimas pripažintinas esminiu ir kvalifikuotinas pagal CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punktą kaip pagrindas atnaujinti procesą, t. y. kaip aiški teisės normos taikymo klaida (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. rugsėjo 10 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-392/2014). Taigi, nagrinėjamoje byloje svarbu nustatyti, ar neperžiūrėtame aukštesnės instancijos teismo procesiniame sprendime byloje, kurioje prašoma atnaujinti procesą (Plungės apylinkės teismo 2022 m. rugpjūčio 30 d. sprendime), yra padaryta aiški teisės normos taikymo klaida, kuri galėjo turėti įtakos priimant neteisėtą sprendimą.
25. CPK 123 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jeigu dalyvaujantis byloje asmuo yra fizinis asmuo, procesiniai dokumentai įteikiami jam asmeniškai, o jeigu jis neturi civilinio procesinio veiksnio, – atstovui pagal įstatymą. Pagal CPK 124 straipsnio 4 dalį tais atvejais, kai nėra galimybės arba nepavyksta procesinius dokumentus dalyvaujančiam byloje asmeniui įteikti asmeniškai ir nėra galimybės arba nepavyksta procesinius dokumentus įteikti CPK 123 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka, procesiniai dokumentai įteikiami CPK 129, 130 straipsniuose nustatyta tvarka.
26. CPK 130 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai adresato gyvenamoji ir darbo vietos yra nežinomos ir kai šio kodekso nustatyta tvarka nėra galimybės paskirti kuratorių, teismas gali įteikti procesinius dokumentus viešo paskelbimo būdu. Taip gali būti įteikiami ieškinio kopija atsakovui, teismo šaukimai, pranešimai ir kiti procesiniai dokumentai dalyvaujantiems byloje asmenims. Teismas šioje dalyje nurodytu atveju priima nutartį, kurioje nurodoma procesinių dokumentų įteikimo viešo paskelbimo būdu data. Procesinis dokumentas laikomas įteiktu pranešimo paskelbimo specialiaame interneto tinklalapyje dieną (CPK 130 straipsnio 3 dalis).
27. CPK įtvirtintas procesinių dokumentų įteikimo institutas (CPK 117–132 straipsniai) yra viena iš asmens teisės į teisingą teismą garantijų. Teisė į teisingą teismą – Konvencijos saugoma vertybė, todėl kasacinio teismo praktikoje dėl procesinių dokumentų įteikimo instituto nuosekliai remiamasi EŽTT jurisprudencija. Į šias principines nuostatas turi būti atsižvelgiama teismui konkrečioje byloje taikant civilinio proceso teisės normas, nustatančias procesinių dokumentų įteikimo taisykles.
28. EŽTT praktikoje pažymima, kad bendrasis teisės į teisingą teismą principas, apimantis taip pat esminį proceso rungimosi principą, reikalauja, kad visos šalys civiliniame procese turėtų galimybę susipažinti su pastabomis ar pateiktais įrodymais bei juos komentuoti, taip siekdamas daryti įtaką teismo sprendimui. Visa tai suponuoja, kad asmuo, prieš kurį yra pradėtas teismo procesas, turi būti informuotas apie šį faktą (žr., pvz., EŽTT 2014 m. kovo 4 d. sprendimo byloje *Dilipak ir Karakaya prieš Turkiją*, peticijų Nr. 7942/05, 24838/05, par. 77; 2015 m. gegužės 21 d. sprendimo byloje *Zavodnik prieš Slovėniją*, peticijos Nr. 53723/13, par. 70; 2016 m. birželio 9 d. sprendimo byloje *Gyuleva prieš Bulgariją*, peticijos Nr. 38840/08, par. 35).
29. EŽTT nurodė, kad tais atvejais, kai civilinės bylos išnagrinėjamos nedalyvaujant vienai iš proceso šalių, reikia įvertinti šias aplinkybes: 1) ar teismas buvo pakankamai rūpestingas informuodamas šalis apie teisminį procesą ir ar šalys gali būti laikomos atsisakiusiomis savo teisės stoti prieš teismą ir gintis; 2) ar nacionalinė teisė suteikia galimybę asmenims, sužinojusiems apie prieš juos priimtą teismo sprendimą, reikalauti naujo teismo proceso, atitinkančio rungimosi principą (žr. cituotų sprendimų bylose *Dilipak ir Karakaya prieš Turkiją*, par. 80; EŽTT 2015 m. spalio 15 d. sprendimą byloje *Aždajić prieš Slovėniją*, peticijos Nr. 71872/12, par. 53). Sprendžiant dėl to, ar asmuo gali būti laikomas atsisakiusiu teisės stoti prieš teismą, išankstinė sąlyga yra ta, kad jis turi būti tinkamai informuotas apie tokią turimą teisę bei vykstantį teisminį procesą (žr. cituotų sprendimų bylose *Gyuleva prieš Bulgariją*, par. 42; *Dilipak ir Karakaya* prieš Turkiją, par. 87, 106; *Aždajić prieš Slovėniją*, par. 58).
30. Kita vertus, EŽTT yra pripažinęs, kad nacionaliniai teismainetinkamai informavo apie teismo procesą, kai taikė viešo paskelbimo būdą iškart po to, kai teismo procesinių dokumentų nepavyko įteikti pareiškėjo deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, nepatikrino turimos informacijos apie galimą pareiškėjo buvimo vietą kitoje valstybėje, nesikreipė į policiją dėl paieškos paskelbimo, neprašė kitos bylos šalies pateikti tikslesnės informacijos (žr. EŽTT 2017 m. sausio 17 d. sprendimo byloje *Gakharia prieš Gruziją*, peticijos Nr. 30459/13, par. 39–44), taip pat nesikreipė į civilinio statuso registrą, profesinius subjektus (žr. cituoto sprendimo byloje *Dilipak ir Karakaya prieš Turkiją*, par. 84–85 – šioje byloje EŽTT atkreipė dėmesį ir į faktą, kad jau vykdymo procese tinkamas pareiškėjo adresas be didesnių sunkumų buvo nustatytas per savaitę, nebandė dokumentų įteikti pareiškėjo darbovietės ar artimo giminaičio adresais (žr. cituoto sprendimo byloje *Gyuleva prieš Bulgariją*, par. 41).
31. Kasacinio teismo praktikoje nurodoma, kad procesinių dokumentų įteikimas viešo paskelbimo būdu yra galimas tuomet, kai, prieš

taikydamas šį įteikimo būdą, teismas imasi visų priemonių, kad įteiktų procesinius dokumentus fizinio asmens gyvenamosios ar darbo vietos adresu, fizinio asmens deklaruotoje gyvenamojoje vietoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. kovo 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-16-313/2019, 39 punktas).

32. Nagrinėjamu atveju pareiškėja nurodo, kad atsižvelgdamas į tai, jog ji yra įvykdžiusi įstatymu nustatytą pareigą deklaruoti išvykimą iš gyvenamosios vietos ir 2015 m. sausio 19 d. yra deklaravusi išvykimą į Jungtinę Karalystę, teismas galėjo įpareigoti ieškovą patikslinti pareiškėjos gyvenamosios vietos adresą arba savo iniciatyva kreiptis į ambasadą, prašant suteikti informaciją apie tikslią pareiškėjos gyvenamąją vietą. Byloje buvo nustatyta, kad pareiškėja priėmė L. G. palikimą, vadinasi, paveldėjimo bylą tvarkantis notaras turėjo pareiškėjos kontaktus, kuriais su pareiškėja galėjo susisiekti ir teismai, be kita ko, antstolio dokumentus pareiškėja gavo el. paštu, todėl ir teismai turėjo visas galimybes dokumentus pareiškėjai įteikti el. paštu, nes turėjo žinoti, kad pareiškėja ieškovo nurodytu adresu negyvena.
33. Pirmosios instancijos teismas iš LITEKO esančių duomenų nustatė, kad procesiniai dokumentai pareiškėjai buvo siųsti ieškovo nurodytu jos gyvenamosios vietos adresu (*duomenys neskelbtini*), tačiau 2022 m. liepos 8 d. grįžo į teismą neįteikti. Teismas 2022 m. liepos 11 d. atsakovei procesinius dokumentus įteikė viešo paskelbimo būdu. Per teismo nustatytą terminą nesulaukus pareiškėjos atsiliepimo į ieškinį, Byloje buvo priimtas sprendimas už akių, kuriuo ieškovo J. V. ieškinys atsakovei S. P. buvo tenkintas. Pirmosios instancijos teismas svarbia aplinkybe laikė tai, kad pareiškėjos močiutė L. G. anksčiau nuolat dalyvavo teismo procesuose dėl naudojimosi tvarkos nustatymo jau atkurtuose natūra anksčiau nacionalizuotuose žemės sklypuose, o, kaip nurodė ir pati pareiškėja, ji su močiute ryšius palaikė, todėl teismas nusprendė, kad pareiškėja negalėjo nežinoti apie vykstančius teisinius procesus.
34. Apeliacinės instancijos teismas, remdamasis LITEKO duomenimis, nustatė, kad 2022 m. birželio 21 d. teismas pareiškėjai nustatė 20 dienų terminą atsiliepimui į 2022 m. birželio 14 d. ieškovo pareikštą ieškinį pateikti. 2022 m. liepos 8 d. procesiniai dokumentai, siųsti adresu (*duomenys neskelbtini*), grįžo atsakovei neįteikti. Iš 2022 m. liepos 8 d. Valstybinio socialinio draudimo Fondo vadybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išrašo matyti, kad duomenų apie atsakovės darbovietę „Sodros“ informacinėje sistemoje nėra. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nors pareiškėja yra viešai deklaravusi savo išvykimą į Jungtinę Karalystę, tačiau tai, kad pirmosios instancijos teismas ir būtų patikrinęs VĮ Registrų centro Gyventojų registro duomenis, ir būtų tai nustatęs, būtų tik konstatavęs faktą, jog pareiškėja nuo minėtos datos yra išvykusi į užsienį. Taigi, apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas nebūtų galėjęs įteikti atsakovei procesinių dokumentų per kurjerį ar kitu kontaktiniu būdu, nes jos gyvenamosios vietos adresas Jungtinėje Karalystėje iš esmės nebuvo žinomas.
35. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai laikė, kad pareiškėja buvo informuota ir procesiniai dokumentai jai buvo įteikti tinkamai. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad su tokia pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų padaryta išvada nėra pagrindo sutikti.
36. Nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų, kad teismas būtų ėmęsis visų įmanomų protingų priemonių pareiškėjos buvimo vietai nustatyti, prieš pasinaudodamas dokumentų įteikimo fikcija – jų viešu paskelbimu: teismas išimtinai rėmėsi atsakovo nurodytais duomenimis apie pareiškėjos neva gyvenamosios vietos adresą, netikrino, ar atsakovo nurodytas pareiškėjos gyvenamosios vietos adresas sutampa su registruotu gyvenamosios vietos adresu, neįdėjo pakankamai pastangų, kad nustatytų pareiškėjos gyvenamąją vietą užsienio valstybėje, patikrino tik „Sodros“ informacinės sistemos duomenis, nebandė dokumentų pareiškėjai įteikti elektroninių ryšių priemonėmis, nesikreipė į notarą, išdavusį pareiškėjai paveldėjimo teisės liudijimą, kad sužinotų pareiškėjos kontaktus, ir kt.
37. Papildomai pažymėtina, kad pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nustatė, jog procesiniai dokumentai pareiškėjai adresu (*duomenys neskelbtini*) siųsti tik vieną kartą. Pagal CPK 123 straipsnio 3 dalyje nustatytą dokumentų įteikimo tvarką, procesiniai dokumentai įteikiami tik vieną kartą, jei teismas nustato, kad asmens gyvenamosios vietos ar kitas nurodytas procesinių dokumentų įteikimo adresas sutampa su asmens deklaruotos gyvenamosios vietos adresu. Taigi, nagrinėjamu atveju teismas, nenustatęs, kad pareiškėjos deklaruotas gyvenamosios vietos adresas ir atsakovo nurodytas jos gyvenamosios vietos adresas sutampa, bei pasinaudodamas dokumentų įteikimo fikcija – viešu jų paskelbimu, ne tik nebuvo pakankamai rūpestingas, bet ir iš esmės pažeidė CPK 123 straipsnio 3 dalyje nustatytą imperatyvią dokumentų įteikimo tvarką.
38. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai proceso atnaujinimą reglamentuojančias teisės normas taikė pernelyg formaliai, neatsižvelgdami į šio instituto paskirtį, taip pat į sprendimo už akių instituto specifiką. Teismai nepagrįstai nekonstatavo CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punkte įtvirtinto proceso atnaujinimo pagrindo – aiškos ir esminės proceso teisės normos taikymo klaidos.

Dėl termino prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti

39. Viena iš sąlygų atnaujinti procesą – prašymo pateikimas per CPK 368 straipsnio 1 dalyje nustatytą trijų mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo tos dienos, kai prašymą pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad pareiga pateikti sužinojimo apie proceso atnaujinimo pagrindą momentą įrodančius duomenis tenka prašymą atnaujinti procesą teikiančiam asmeniui. Tokią šio asmens pareigą suponuoja civiliniame procese galiojantis rungimosi principas (CPK 12 straipsnis), kuris lemia, jog įrodinėjimo pareiga ir pagrindinis vaidmuo įrodinėjant tenka įrodinėjamų aplinkybių nustatymu suinteresuotoms šalims (CPK 178 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. lapkričio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-310-916/2020, 33 punktas).
40. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad prašymo atnaujinti procesą padavimo terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo tada, kai pareiškėjas sužinojo arba turėjo objektyviai sužinoti esant ar atsiradus aplinkybes, kurios yra pagrindas atnaujinti procesą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. kovo 28 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-112-378/2019 24 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
41. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai termino prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti pradžią siejo su dviem datomis – 2022 m. liepos 12 d., kai viešo paskelbimo būdu pareiškėjai buvo įteikti teismo procesiniai dokumentai, bei 2022 m. rugsėjo 28 d., kai taip pat viešo paskelbimo būdu specialiaame interneto tinklalapyje pareiškėjai buvo įteikti antstolio vykdomieji dokumentai, todėl konstatavo, kad šis

terminas buvo praleistas. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai konstatavo, kad toks dokumentų įteikimas pagal CPK 130 straipsnį laikytinas tinkamu, todėl pareiškėja apie vykstantį procesą Byloje turėjo ir galėjo sužinoti jau 2022 m. liepos 12 d. arba 2022 m. rugpjūčio 28 d., tačiau ne tada, kai iš jos sąskaitos buvo nurašytos lėšos.

42. Pareiškėja kasaciniame skunde nurodo, kad tik 2022 m. spalio 13 d. iš antstolio gavusi laišką, kuriuo buvo informuota apie vykdomosios bylos vykdymą, nurodymą priverstinai nurašyti lėšas, vykdymo išlaidų apskaičiavinį bei turto arešto aktą, ji sužinojo, kad jos atžvilgiu pradėta vykdomoji byla. Tą pačią dieną, t. y. 2022 m. spalio 13 d., iš pareiškėjos banko sąskaitos buvo priverstinai nurašyta 6149,57 Eur suma. Pareiškėja su prašymu dėl proceso atnaujinimo į teismą kreipėsi 2023 m. sausio 6 d., todėl, kaip ji pati teigia, trijų mėnesių termino nepraleido.
43. Teisiškai reikšmingo fakto – žinojimo apie aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą, momento – nustatymas yra fakto klausimas, dėl kurio sprendžiama pagal šalių pateiktus įrodymus (CPK 353 straipsnio 1 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. kovo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-112-378/2019, 26 punktas).
44. Nagrinėjamu atveju teisėjų kolegija neturi pagrindo sutikti su pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų išvada, kad trijų mėnesių terminas prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti skaičiuotinas nuo procesinių dokumentų įteikimo viešo paskelbimo būdu dienos ar antstolio vykdomųjų dokumentų viešo paskelbimo dienos, kadangi nėra įrodymų, kad iki antstolio laiško, kuriuo pareiškėja buvo informuota apie vykdomosios bylos vykdymą, ji faktiškai žinojo apie jos atžvilgiu pradėtą procesą ar turėjo objektyviai apie jį žinoti, vertinant jos veiksmus pagal rūpestingo asmens standartą, ypač įvertinus aplinkybę, kad pareiškėja 2015 m. sausio 19 d. yra deklaravusi išvykimą į Jungtinę Karalystę.
45. Dėl nurodytų argumentų teisėjų kolegija nusprendžia, kad terminas prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti šiuo atveju skaičiuotinas nuo 2022 m. spalio 13 d., todėl prašymas atnaujinti procesą byloje paduotas nepraleidus CPK 368 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

46. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad šią bylą nagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė CPK 123 straipsnio 3 dalies 368 straipsnio 1 dalies nuostatas, taip pat CPK 366 straipsnio 1 dalies 9 punkto nuostatas, todėl padarė nepagrįstą išvadą, kad sprendimą už akių priėmęs teismas dokumentus pareiškėjai įteikė tinkamai, kad nėra pagrindo atnaujinti procesą byloje dėl aiškos ir esminės proceso teisės normos taikymo klaidos. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad dėl nurodytų pažeidimų yra pagrindas panaikinti pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nutartis ir priimti naują procesinį sprendimą – pareiškėjos prašymą tenkinti, atnaujinti procesą Plungės apylinkės teismo išnagrinėtoje civilinėje byloje Nr. e2-2702-973/2022 dėl aiškos proceso teisės normos – CPK 123 straipsnio 3 dalies – taikymo klaidos ir perduoti atnaujintą bylą nagrinėti Plungės apylinkės teismui (CPK 359 straipsnio 1 dalies 4 punktas).
47. Dėl kitų kasacinio skundo argumentų teisėjų kolegija nepasisako, nes jie nėra reikšmingi bylai kasaciniame teisme teisingai išnagrinėti, teismų praktikai formuoti ar jai vienodinti.
48. Pareiškėja kasaciniu skundu prašė priteisti iš ieškovo pareiškėjos naudai jos patirtų 1200 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, pateikė 2023 m. liepos 7 d. sąskaitą faktūrą Nr. IB23-1101 bei 2023 m. liepos 10 d. mokėjimo nurodymą Nr. 26, patvirtinančius 1200 Eur sumokėjimą advokatei už kasacinio skundo parengimą. Kasacinis teismas patyrė 2,60 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. lapkričio 22 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu). Kadangi pareiškėjos prašymas tenkinamas ir atnaujinta byla perduodama nagrinėti Plungės apylinkės teismui, šių, kaip ir kitų, bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo klausimas išspręstinas iš naujo išnagrinėjus bylą (CPK 93 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Plungės apylinkės teismo 2023 m. vasario 2 d. nutartį ir Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutartį panaikinti.

Priimti naują sprendimą – atnaujinti procesą Plungės apylinkės teismo išnagrinėtoje civilinėje byloje Nr. e2-2702-973/2022 ir perduoti atnaujintą bylą nagrinėti Plungės apylinkės teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Virgilijus Grabinskas

Donatas Šernas

Agnė Tikniūtė